

Eventyrets betydning i friluftslivet.

Af: Christian Almer

Grundlæggende tror jeg, at vi alle har behov for at udforske, for at afprøve noget uvant og for at afprøve os selv.

Meget tyder på, at vi begynder at kede os, når vi sidder stille for længe. Når der ikke sker noget. I tidligere tider har vi haft væsentligt sværere ved at skaffe til det daglige udkomme, end vi har i dag.

Hver dag har nok rummet sit element af usikkerhed, og tilfredsstillelsen ved at tackle de udfordringer den enkelte dag bød på, tror jeg har haft og har en stor betydning for dannelse af personlighed mm.

I dag er det ikke i så udtalt grad nødvendigt, at gøre noget for at klare sig.

Vi har et velunderbygget socialt sikkerhedsnet, og når vi går udendørs, så er det ofte for at dyrke motion (eller friluftsliv), så vi ikke bliver alt for syge af at sidde så meget indendørs.

Imidlertid er der meget, der tyder på, at dette ikke i sig selv rummer en tilstrækkelig udfordring for mennesket.

Livet bliver kedeligt. Der er ingen fremtidsudsigter, ingen håb og ingen udfordringer.

Hele denne kamp og dannelsesproces er væsentlig bl.a. i skabelsen af selvtillid og identitet.

I dag, hvor fjernsynet skaber mange af vore ideer om, hvordan verden ser ud og, hvor mange af vore forbilleder hentes herfra, tiltrækkes flere og flere af spektakulære, iøjnfaldende og tilsyneladende farlige aktiviteter.

Vi møder dem også i friluftslivet.

De tiltrækkes af de mest iøjnefaldende og lettest tilgængelige, overfladiske sider af friluftslivet.

Jeg postulerer, at det er et udtryk for mangel på spænding og indhold (eventyr) i tilværelsen.

Jeg postulerer, at vi alle i et eller andet omfang har behov for "kampen" mod det ukendte / uventede.

Det behøver slet ikke at være spektakulært, imponerende eller se farligt ud.

Tværtimod tror jeg, at mange af de største eventyr foregår i det små.

Jeg tror f.eks., at det kan være et stort eventyr at få børn eller at beslutte sig til at leve sammen med et andet menneske.

Derimod ser jeg ikke noget eventyr i at rapelle ned ad diverse genstande på forskellige "kend dig selv", "flyt dine grænser" eller "lej jægersoldat"-kurser, hvor deltagerne jo netop ved, at der ikke er noget eventyr tilbage, fordi der er en eller flere personer tilstede, som har ansvaret for, at der ikke sker noget (også selv om de måske ikke kan leve op til dette ansvar).

I det hele taget er det svært, at give plads til eventyret på arrangerede ture og kurser for diverse grupper. Her har man jo netop taget initiativet samt lege- og eventyr lysten helt fra folk.

Det er netop her, jeg ser en ubehagelig tendens i de seneste års eksplosive interesse for noget, der bliver kaldt friluftsliv.

Det drejer sig nemlig næsten alt sammen om at lave ture og kurser for andre og om at være "instruktør" på disse

Nogle gange fristes man til at tro, at det måske i højere grad er "instruktørerne" end deltagerne på disse kurser, der har brug for at få styrket deres selvtillid.

I mange af disse arrangementer kan eventyret ikke få plads til at udfolde sig.

Et af problemerne er for mig at se, at mange af disse folk aldrig kommer på tur selv. Når de endelig kommer hjemmefra, så er det for at styrke selvtilliden med lidt instruktørpondus.

Men hvordan oplever disse folk så eventyret, ensomheden, usikkerheden og skabelsen af den ægte selvtillid, som langsomt melder sig, når man ved med sig selv, at man har klaret en vanskelig situation?

Uden dette, tror jeg, at det bliver vanskeligt at videregive nogle ægte friluftsværdier. Det bliver ligeledes svært at opnå den kærlighed til det, man laver og den egenfærdighed, som er forudsætningen for, at man som instruktør / vejleder / arrangør kan opnå deltagernes respekt.

Så er det, at ulykken sker. Man fristes til hele tiden at skifte kanal hver gang, det bliver for kedeligt, eller når færdighederne ikke rækker til længere. Man søger kun det mest iøjnefaldende indenfor hvert enkelt område. Man bliver bange for at blive afsløret, hvis man skulle blive for længe indenfor ét område, og man forsøger hele tiden at finde på nye ting at underholde med.

Jeg mener, at vi svigter en overordentlig vigtig opgave, hvis vi introducerer andre til friluftslivet på denne måde. Der bliver ikke plads til at dvæle og til at opleve de små ting og ikke mindst bliver der ikke plads til at gå på opdagelse på egen hånd og opleve - ja - eventyret.

I mit daglige arbejde kan jeg se, at mange har utroligt travlt med at blive "klatreinstruktører". Uden nogen sinde at have klatret før, så forestiller de sig, at de ved at gå på et kursus kan lære det hele på et par dage. Men dem, som disse nyuddannede "instruktører" skal have med næste weekend, er i min erfaring ikke dummere end, at de sagtens kan se dels, at "instruktørens" personlige færdigheder er meget begrænsede, dels at "instruktøren" umuligt kan videregive sin glæde mm. til deltagerne, da han jo aldrig selv er taget på klatreture for sjovs skyld. Det ville svare til at tro, at man kunne uddanne gode fodboldtrænere på en weekend. Men på dette felt ved alle og enhver jo, at en god træner også har spillet fodbold gennem mange år for sjovs skyld.

Jeg tror, at vi er ved at miste noget af denne spontane glæde ved at "lege" udendørs i takt med, at store dele af vort friluftsliv er blevet institutionaliseret, pædagogiseret og lagt i kursusrammer.

I fremtiden tror vi måske, at vi ikke kan gå udendørs uden at have det rigtige plastictøj, så vi ikke bliver våde, uden at have gået på kursus først og uden at have en autoriseret "instruktør" til at arrangere en tur for os, som vi kan melde os til.

Hvor er det naturlige friluftsliv, som forældre dyrker med deres børn blevet af nu, hvor vi begynder at få 2. og 3. generation af børn fra forældre, der aldrig har opfattet det at være udendørs som noget naturligt?

Fremtidsudsigterne er ikke lyse.

Lad os for guds skyld arbejde os væk fra, at man skal gå på efterskole eller i DGI (eller hvorsomhelst) for at komme på et hold, der dyrker friluftsliv.

På Klatre-Centeret holder vi kurser i klatring og bjergbestigning, men det er netop kurser, hvor man kommer for at lære noget konkret, og målet er, at deltagerne efter kurset kan tage på ture på klipper eller i bjerge på egen hånd og derigennem opleve eventyret ved klatringen.

Lad os ikke glemme værdierne i at tage på tur selv eller med en eller to gode kammerater. Vel at mærke en tur, hvor der ikke er nogen, der har arrangeret det hele for os på forhånd. Kun på den måde kan der blive plads til en ægte følelse af, at det er vores egen tur og til at lade os inspirere af vejret, landskabet eller andet, så vi kan opleve det uventede

- **Eventyret.**

Christian Almer

**Artiklen har tidligere været bragt i
Dansk Forum for Natur og Friluftslivs blad, Friluftsliv i juni 1994.**
